

Sygn. akt III CSK 70/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa N. K.
przeciwko Bankowi [...] S.A. z siedzibą w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 kwietnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej oraz skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 30 czerwca 2015 r.,

- 1) odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych;**
- 2) znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka wносиła o zasądzenie od pozwanego Banku kwoty 36 840 887,42 zł z ustawowymi odsetkami.

Wyrokiem z dnia 16 września 2014 r. Sąd Okręgowy w K. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2 040 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 marca 2011 r., oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu.

Apelacje obu stron oddalił Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 r., znosząc wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sądy uznały między innymi, że każda ze stron ma legitymację procesową w sprawie oraz że powódka, w związku ze zwłoką pozwanego w wykonaniu zawartej między stronami w dniu 27 stycznia 2005 r. umowy nabycia wierzytelności, miała prawo zgodnie z art. 491 k.c. odstąpić od umowy, co uzasadnia na podstawie art. 494 § 1 k.c. jej żądanie zwrotu kwoty 2 040 000 zł jako ceny uiszczonej za nabyte wierzytelności. Nie ma jednak podstaw do zasądzenia na jej rzecz odszkodowania za niewykonanie zobowiązania, bowiem powódka nie wykazała, że osiągnęłaby jakkolwiek zysk z licytacji nieruchomości, które stanowiły zabezpieczenie nabytych wierzytelności. Sądy wskazały, że pozwany, zgodnie z umową stron, był zobowiązany do złożenia wniosków o umorzenie postępowań egzekucyjnych, a zatem nie można mu czynić zarzutu, że to zrobił, co spowodowało przedawnienie wierzytelności nabytych przez powódkę i brak możliwości ich skutecznego dochodzenia.

Od wyroku Sądu drugiej instancji skargi kasacyjne wniosły obie strony.

Powódka, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. stwierdzając, że skarga jest oczywiście uzasadniona ponieważ Sąd nie wyjaśnił rzeczywistej woli stron, ich zgodnego zamiaru i celu umowy z dnia 27 stycznia 2005 r. i przyjął niemożliwy do zaakceptowania i absurdalny skutek postanowienia umowy zobowiązującego pozwanego do cofnięcia wniosków egzekucyjnych, w postaci przedawnienia roszczeń i nie przejścia na powódkę żadnych praw

majątkowych. Powyższy skutek był wynikiem zapisów § 8 umowy oraz istniejącej istotnej rozbieżności między zapisami umowy a zapisami w księgach wieczystych. Zdaniem skarżącej, jeżeli sama treść umowy prowadzi do skutków niemożliwych do zaakceptowania, to brak ustaleń rzeczywistej woli stron umowy w tym zakresie prowadzi do naruszenia art. 382, art. 387 § 1 w zw. z art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Strona pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. formułując cztery szczegółowe pytania dotyczące: stosunku przepisów o rękojmi przy sprzedaży do przepisów regulujących skutki niewykonania zobowiązań wzajemnych, kwestii podzielności lub niepodzielności wierzytelności zabezpieczonej kilkoma hipotekami wpisanymi każda na innej nieruchomości, zastosowania zasady *nemo plus iuris transfere potest quam ipse habet* przy kolejnej cesji na rzecz osoby trzeciej oraz zasad wykładni czynności prawnej w postaci podziału spółki akcyjnej i planu podziału takiej spółki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żadna ze stron nie wykazała istnienia przesłanek przedsądu, na które się powołała.

W odniesieniu do wskazanej przez powódkę przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że jest ona wykazana, jeżeli skarżący w odpowiednim wywodzie prawnym, odrębnym od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, wykaże, że sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia określonego przepisu prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że z wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (porównaj między innymi postanowienia z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100 i z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49).

Powódka nie wykazała tych okoliczności. Jej twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej opiera się na zarzucie nie dokonania przez Sąd wykładni umowy stron z dnia 27 stycznia 2005 r. i nie ustalenia jej właściwej treści

w kwestii zgodnego zamiaru stron i celu umowy w zakresie postanowienia zobowiązującego pozwanego do cofnięcia wniosków egzekucyjnych. Jednakże ani w jej apelacji ani w skardze kasacyjnej nie postawiono zarzutu naruszenia art. 65 k.c., który jako jedyny mógłby skutecznie podważyć ustalenia i ocenę Sądu co do wykładni i treści umowy stron. Brak takiego zarzutu nie pozwala Sądowi Najwyższemu na ocenę czy rzeczywiście Sąd nie dokonał właściwej wykładni umowy stron w tym zakresie, a tym samym nie może być skuteczne, jako podstawa wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z powodu nie dokonania przez Sąd wykładni tej umowy. Twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej może być tylko wtedy skuteczne jako podstawa wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeżeli koreluje z podstawami kasacyjnymi i prawidłowo powołanymi tam przepisami, umożliwiającymi Sądowi Najwyższemu ocenę w tym zakresie..

Także pozwany nie wykazał występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych ani potrzeby wykładni przepisów prawa. Tej ostatniej przesłanki bowiem nie uzasadnił w ogóle, natomiast przedstawione pytania nie są zagadnieniami prawnym, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a więc abstrakcyjnymi pytaniami prawnymi, powstałymi na tle ustalonego w sprawie stanu faktycznego, ale o ogólnym charakterze, nowymi, nie rozwiązanymi jeszcze w doktrynie i orzecznictwie, budzącymi tak poważne kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, że powinien je rozwiązać Sąd Najwyższy zarówno w celu prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.).

Mimo obszerności uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zacytowania licznych orzeczeń i stanowisk przedstawicieli doktryny, pozwany nie wykazał, że przedstawione zagadnienia są nowe, jeszcze nie rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy i wymagają zajęcia stanowiska przez ten Sąd. W rzeczywistości pytania zmierzają do uzyskania odpowiedzi Sądu Najwyższego, jak powinny zostać rozstrzygnięte zarzuty pozwanego zgłoszone w sprawie. Przy przedstawieniu pozornych w istocie kontrowersji czy rozbieżnych

ocen prawnych, pozwany w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podważa stanowisko Sądu Apelacyjnego zajęte w przedmiocie jego zarzutów i zmierza do uzyskania stanowiska Sądu Najwyższego co do tego, jak powinna być rozstrzygnięta rozpoznawana sprawa. Niewątpliwie pierwsze pytanie nie jest zagadnieniem nowym, zostało rozstrzygnięte zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie i nie wymaga kolejnych wypowiedzi Sądu Najwyższego. Drugie zmierza do uzyskania odpowiedzi, czy w konkretnej, opisanej w nim sytuacji faktycznej, uzasadnione jest odstąpienie od umowy sprzedaży wierzytelności, a zatem zmierza do uzyskania odpowiedzi, jak rozstrzygnąć jeden z zarzutów pozwanego zgłoszony w sprawie, podobnie jak pytanie czwarte dotyczące sposobu wykładania przepisów dotyczących podziału spółki akcyjnej i samego planu podziału. Natomiast trzecie pytanie oderwane jest od ustalonego w sprawie stanu faktycznego wiążącego Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., bowiem dotyczy kolejnego zbycia wierzytelności, podczas gdy Sądy ustaliły, że nie doszło do skutecznego przeniesienia przez powódkę nabytej od pozwanego wierzytelności na osobę trzecią.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

db

eb